

Hvorfor forske i slægten?

AF DORTE REMAR | 31. marts 2006 01:01

Slægten Weinreich samlet på Fyn i 1973. -- Privatfoto.

Slægten og navnet handler om identitet og det at være del af noget større, siger Christian Weinreich, formand for Slægten Weinreich, der har deres egen forening med medlemsblad, sammenkomster og slægtsforskning

I 1875 udvandrede Carl Christian Weinreich som 18-årig til Amerika. Siden hørte man ikke fra ham, hed det i familien. Men 100 år senere begyndte en slægtning at forske i hans skæbne. En gammel udvandrersprotokol dukkede op. Heri havde han opgivet, at han var smed og ville til Michigan.

Det viste sig, at Carl Christian fik en farm på 18 hektar på prærien i staten Michigan og solgte stormskadeforsikringer ved siden af. Da hans mor,

Maren, blev enke, flyttede hun over til sin søn. Selv blev han gift med en kvinde af dansk oprindelse. De fik seks børn, som i dag er blevet til 100 efterkommere af den 18-årige smed fra Danmark.

– Jeg har besøgt nogle af dem i Michigan og Minnesota, og det har været spændende og en stor oplevelse at få kontakt med slægten derovre, fortæller Christian Weinreich i telefonen fra Aakirkeby på Bornholm.

Den 57-årige lærer i matematik, historie og edb ved den kristne friskole Davidskolen i Aakirkeby arbejder med slægtsforskning i sin fritid. Og det var ham, der opsporede den amerikanske gren af familien. Han er også formand for en af Danmarks mange slægtsforeninger, Slægten Weinreich, der tæller 100 kontingentbetalende personer/familier. Foreningen udsender et medlemsblad to gange om året, arrangerer sammenkomster, udgiver slægtsbøger, driver slægtsforskning og har sin egen hjemmeside på nettet, www.slaegten-weinreich.dk.

– Jeg tror, at det er vigtigt for mennesker at kende deres rødder. Man kan for eksempel i tv-programmet "Sporløs" på DR TV se, hvor meget mennesker sætter ind på at finde frem til deres familie. Det ligger dybt i de fleste. Ens rødder og slægt har med identitet at gøre. Man er del af en slægt og dermed af noget større. Det handler også om navnet, måske især når man har et specielt navn, som vi har, siger Christian Weinreich.

Han ville ikke bryde sig om, hvis nogle, han ikke var i slægt med, tog Weinreich som efternavn. Men da kun 424 danskere ifølge Danmarks Statistik har det efternavn, er det heller ikke tilladt. For i den nye navnelov er reglen, at man kun må tage efternavne, der bæres af flere end 2000.

Navnet Weinreich består af to dele og kommer af det tyske vin, på oldhøjtysk Wini, der betyder ven. Anden del kommer af rik, som senere udviklede sig til rich og reich. Weinreich har således ikke noget med vin at gøre, men betyder direkte oversat "rig på venner".

– Navnet har noget med min identitet at gøre, uden at jeg helt præcist kan definere det. Fordi mit navn er lidt specielt, skal jeg altid stave det, hvis jeg

for eksempel skal bestille en vare i en forretning. Men jeg kunne ikke drømme om at ændre det. Min far og farfar har heddet det før mig, så på den måde er der følelser involveret i det, siger Christian Weinreich.

Hans tip tip oldefar, Johan Daniel Weinreich, er slægtens stamfader i Danmark. Han blev født i januar 1776 og blev konfirmeret den 17. april 1791 i Ribnitz, Mecklenburg i Tyskland. Formodentlig er han kommet til Kalundborg omkring år 1800. Ved folketællingen i 1801 var han i tjeneste hos væver Unmack i Kalundborg. To år senere blev han gift med Barbara Kirstine Splittorf. Parret, der fik syv børn, flyttede i 1805 eller 1806 til Holmstrup Sogn og i 1811 til Bjergsted, der blev slægtens tilholdssted de næste generationer. Johan Daniel Weinreich døde i 1830 og hans hustru, Barbara, i 1866. En mindesten med deres navne og fødsels- og dødsår indgraveret er sat af slægten på Bjergsted Kirkegård, syd for kirkens tårn på det sted, hvor man mener, de ligger begravet.

Christian Weinreich fortæller, at foreningen Slægten Weinreich blev stiftet i 1945 på initiativ fra Carl Weinreich. Han havde 10 år tidligere henvendt sig til Landsarkivet i København for at søge oplysninger om sin slægt.

Efterhånden kom han i forbindelse med andre slægtninge, og i 1944 var de 10, der dannede et arbejdsudvalg, som førte til stiftelsen året efter. Det første årsmøde blev holdt den 27. juli 1946 med næsten 100 deltagere. Siden har man hvert år på nær to holdt sammenkomster med generalforsamling, udflugt og middag. Og velkommen i foreningen er alle, der nedstammer fra omtalte Johan Daniel Weinreich og hans hustru, Barbara Kirstine Splittorf.

– Fra begyndelsen har udarbejdelsen af slægtsbøger været et væsentligt formål med foreningen. Men også det at mødes og se fætre, kusiner, grandfætre og grandkusiner, som man ikke ser så meget til i hverdagen, men dog kender. I mange år lå deltagerantallet ved årsmøderne omkring 70-80, men de seneste år har det været helt nede på omkring 30 deltagere. Men selvom det er blevet sværere at samle slægten, er der stadig interesse for medlem-skab af foreningen og for at få bladet. Det handler ikke bare om slægtsforskning, men også om, hvad der sker i slægten som runde fødselsdage, bryllupper og dødsfald. Det er mange interesseret i at følge

med i, siger Christian Weinreich.

Han er selv født ind i slægtsforeningen, og det har derfor været naturligt for ham at fortsætte arbejdet med at forske i slægten.

– Det er et stort arbejde med søgninger i arkiver, på nettet og via personlig kontakt. Når man forsker, er der en masse ukendt, der kan være meget varierede oplysninger, og slægten grener sig vidt ud. Kommer man tilbage i tiden, kan nogle ting drille, blandt andet de gamle kirkebøger, der er mere ordknappe end de nyere. Og der er nulevende mennesker, jeg ikke kan finde og nok må opgive. Det er heller ikke alle, der ønsker at give oplysninger, og det må man respektere.

– Det kræver tid og interesse at få de sidste huller fyldt ud i slægtstavlen. Efterhånden er vi oppe på 1500 personer i slægts-tavlen, og vi er også nået et par generationer tilbage i Tyskland. Hvis jeg bliver færdig, vil der blive i alt 10 slægtsbøger for at nå hele familien rundt. Problemet er, at det aldrig ender, siger Christian Weinreich, der selv tilhører sjette generation af Weinreich-slægten og har bidraget med fire børn til den næste.

I dag tæller slægten alle mulige erhverv fra arbejdsmand over mekaniker til bankrådgiver. Deres aner var overvejende gårdejere, husmænd og landarbejdere. Når man kigger ned over de ældste generationer, har nogle haft et barsk liv. Deriblandt Ane Katrine Weinreich, der blev gift med tømrersvend Knud Jensen og boede i København. Ane Kathrine fødte 18 børn, der alle døde som spæde. Og Christian Weinreich kan fortælle om en anden fra slægten, der mistede alt ved en brand.

– Det var før forsikringernes tid, så det var barske forhold. Mange af dem har haft det hårdt, men det havde stort set alle i Danmark dengang.

Slægten Weinreich fejrer foreningens 60 år med sammenkomst i Svaneke på Bornholm i dagene fra den 1. til 3. september.

remar@kristeligt-dagblad.dk